

ANGLEŽI POGNANI NA MORJE

Chamberlain prizna polom zavezniške ekspedicije

LONDON, Anglija, 3. maja. — Ministrski predsednik Neville Chamberlain je v poslanski zbornici naznanil, da so se zavezniške čete umaknile iz Andalsnes in da je zavezniško vrhovno poveljstvo opustilo misel polastiti se Trondheima od juga. Po Chamberlainovem zatrdilu se je zavezniško vojaštvo, ki se je izkrcalo v Andalsnesu 17., 18. in 19. aprila, v popolnem redu umaknilo, se zopet vkrcalo na transportne in bojne ladje, ki so nato odplule neznankam, toda najbrže proti severu.

ZAVEZNIKI BODO ŠE PREGNALI NEMCE Z NORVEŠKE

Chamberlain pa je rekel, da zavezniški svojih vojaških operacij na Norveškem ne bodo popolnoma opustili, temveč se bodo še dalje bojevali in da bodo slednjič Nemce pogнали z Norveške.

ZAVEZNIŠKE BOJNE LADJE PRI SUEZU

Obenem pa je Chamberlain poslanski zbornici naznanil, da je bilo uničenih toliko nemških bojnih ladij, da je bilo mogoče poslati več angleških in francoskih bojnih ladij v Sredozemsko morje in zlasti v Aleksandrijo v Egiptu.

Južni del
Norveške
v
nemških
rokah

STOCKHOLM, Švedska, 3. maja. — Prvi del nemške bliskovite vojne na Norveškem je bil končan včeraj, ko so bili zavezniški ob Dovre železnici poraženi in so izpraznili Andalsnes in druga izkrcevalna pristanišča, se vkrcali na ladje in se odpeljali ter Nemcem prepustili ves južni del Norveške. Nemška svastika zastava je zavihrala nad Andalsnesom ob 3. popoldne.

V bližini Dovreja se še bijejo vroči boji, toda samo med Nemci in Norvežani, ki so branili umik zaveznikov proti Andalsnesu.

Nemci pa nikakor ne izgubljajo časa, da si popolnoma osvoje južni del Norveške ter so se nemške čete, ki so se izkrcale v Bergenu, združile z četami, ki so prodirale iz Osla proti severozapadu. Pri tem prodiranju Nemci niso mogli vsled strmega pobočja priti okoli nekega hriba, zato pa so si priborili pot skozi tri milje dolg železniški predor.

PRISTANIŠČE V VARVIKU BLOKIRANO

STOCKHOLM, Švedska, 3. maja. — Kapitani angleških trgovskih parnikov pripovedujejo, da je v plitvi vodi v pristanišču v Narviku potopljenih okoli 30 bojnih in trgovskih ladij, vsled česar je pristanišče neporabno. Pravijo tudi, da pristanišče še več let ne bo uporabno za nalaganje železne rude, ker bodo Nemci železnico, ki pelje v Narvik, razstrelili, predno se bodo umaknili.

KRALJ HAAKON SE JE PRESELIL NA SEVER

STOCKHOLM, Švedska, 3. maja. — Norveški kralj Haakon se je s svojo družino in ministri iz pristanišča Molde, ki se nahaja samo 28 milj od Andalsnesa, ki so ga včeraj Nemci zasedli, preselil v neko mesto dalje proti severu.

JUGOSLAVIJA VARNA PRED ITALIJO

Grof Ciano obljubil, da Italija ne bo vpadla na Balkan

ITALIJA ŠE NE NAMERAVA VOJNE DESET DNI

ROM, Italija, 3. maja. — Italijanski zunanji minister grof Galeazzo Ciano je ameriškiemu poslaniku Williamu Phillipsu zagotovil, da je italijanska sosedna na Jadranu, Jugoslavija, VARNA PRED ITALJANSKIM VPADOM.

Phillipsov razgovor z Mussolinijem v sredo je zelo znanjšal napetost v diplomatskih krogih, kajti med njimi je zavladal velik nemir, ko je bilo naznanjeno, da je Anglija svoje trgovske ladje odvrgla iz Sredozemskega morja ob zapadni obali Afrike ter okoli rta Dobro nade na najjužnejšem koncu Afrike in dalje proti Indiji in Avstraliji.

Phillips je dvakrat obiskal grofa Ciana

Včerajšnji Phillipsov obisk pri grofu Ciano je bil že drugi v dveh dneh. Ameriški poslanik se je zgledal v vnanjem uradu v sredo, kmalu zatem, ko je imel razgovor z ministrskim predsednikom Mussolinijem, ki mu je tudi zatrdil, da za sedaj ITALIJA SAJ 10 DNI NIMA NIKAKEGA VOJNEGA NAMENA.

Nemčija želi na Balkanu obdržati mir

Četudi o tem v ameriškem poslaništvu ni bilo ničesar o-

znanjenega, vendar zatrjujejo politični krogi, da želi Nemčija obdržati mir v balkanskih državah in med njimi tudi v Jugoslaviji, ker iz teh držav dobiva svoje potrebe. Zato politični krogi tudi upajo, da bo Italija kot zaveznica Nemčije obdržala svoje stališče, ki ga je zavzela ob pričetku vojne.

Vsled tega so jugoslovanski in zavezniški krogi zelo olajšani.

Anglija poklicala ladje iz Genove

GENOVA, Italija, 3. maja. — Vse angleške ladje, ki so zasidrane v genovskem pristanišču v Italiji, so dobile povelje, da takoj odplujejo na Angleško skozi Sueški kanal.

Razdalja od Genova do Sueškega kanala je skoro trikrat tako velika kot od Genove do Gibraltarja. In vožnja skozi Sueški kanal ter okoli Afrike bo več tisoč milj daljša, kot pa skozi Gibraltarsko morskorožino.

Lahko je tudi, da Anglija, ki ima koncentriranih veliko število vojakov v Egiptu, želi imeti za vsak slučaj pripravljenih dovolj transportnih ladij pri Suezu so prevažanje teh čet.

Angleži se boje posledic svojega umika

LONDON, Anglija, 3. maja. — Zavezniški umik iz južne Norveške bo najbrže imel težke politične in vojaške posledice od Severnega ledenega morja do Arabskega morja.

Najprej morajo zavezniški računati na to, da bodo Norvežani mogoče z Nemci sklenili separatni mir.

Ko je enkrat za zavezniške izgubljena cela pokrajina južno od Trondheima, ne ostaja kralju Haakonu in zaveznikom nič drugega kot dolg in ozek pas ledenih skal, kjer je prebivalstvo le zelo redko, kjer tečete samo dve ozki železnici in se nahaja zaradi železne rude zelo važno pristanišče Narvik.

Drugi velik problem, pred katerim stoje zavezniški, pa je Švedska, ki je popolnoma odrezana od morja ter je na milost in nemilost prepuščena Nemcem.

Švedske industrije ne morejo obratovati brez nemškega premoga. V zameno pa bi Nemci zahtevali več železne rude, vsled česar bi morala Švedska izboljšati pristanišče v Luleji; poleg tega pa bi Nemci najbrže tudi zahtevali za svoje vojaštvo prehod skozi Lulejo, da bi šli na pomoč posadki v Narviku. Tej zahtevi se Švedska ne bi mogla upirati in bi se morala Nemcem vkloniti.

Gannett je napadel Wagnerja

HARTFORD, Conn., 2. maja. — Včeraj je govoril tukaj znani založnik Frank E. Gannett, ki upa, da bo na republikanski narodni konvenciji imenovan za predsedniškega kandidata. Na piko je vzel newyorškega senatorja Wagnerja, očeta delavske postave.

V zgodovini sedanje dobe, — je rekel Gannett, — bo označen senator Wagner kot mož, ki je s svojimi predlogami rušil ameriško vladno.

Pristašem New Deala je očital, da uničujejo privatna podjetja in uvajajo "narodni socializem".

Delavske vesti:

FORD SE BO MORAL VKLONITI

WASHINGTON, D. C., 1. maja. — Delavski urad (National Labor Relations Board) je včeraj odredil, naj Ford Motor Company sprejme nazaj 94 delavcev, ki jih je jeseni leta 1937 odpustila iz svoje tovarne v St. Louis, Mo. Plačati jim mora tudi vso zaostalo plačo.

Nadalje je odredil Delavski urad, da mora družba priznati CIO unijo kot izključno zastopnico 840 delavcev pri kolektivnih pogajanjih in preklapati priznanje okrajne Liberty Legion of America.

Delavski urad dolži družbo, da je uvedla javno in aktivno kampanjo za zrušenje unije avtnih delavcev, ker je dala vsakemu delavcu pamflet glede Fordovih nazorov glede delavskih odnosov.

Delavski urad je zavrnil obdolžitve, da je bilo še nadaljnjih 108 delavcev po krivici odpuščenih.

MANJ STAVK LETA 1939

WASHINGTON, D. C., 2. maja. — Urad za delavsko statistiko je izdal včeraj poročilo, iz katerega je razvidno, da je bilo leta 1939 vsled stavk in izprtij prizadetih 1,170,962 delavcev, ki so izgubili vsega skupaj 17,812,000 delovnih dni, kar je osem milijonov več izgubljenih dni kot pa leto prej.

40 odstotkov stavk je bilo za delavce popolnoma uspešnih. Dobili so vse, kar so zahtevali. Trideset odstotkov stavk se je končalo s kompromisom, to je, da ni zmagala nobena stavka. V vseh drugih slučajih so pa zmagali delodajalci.

Leta 1939 je bilo v Združenih državah 2613 stavk, oziroma 159 manj kot leta 1938.

Veliko izgubo delovnih dni je predvsem povzročil šesttedenski zastoj v industriji mehkega premoga ter stavka v Chryslerjevih tovarnah.

V New Yorku je bilo 597 stavk, torej več kot v katerikoli desetih drugih mestih skupaj.

Izsiljevalci spoznani krivim

V New Yorku je spoznala porota krivim šest moških, ki so izsilili od prodajalcev sadja v kratkem času nad devet tisoč dolarjev. Med njimi so štiri unijski uralniki. Proces proti njim se je začel 10. aprila, 21. maja bo pa sodnik Wallace poglasil obsodbo. Tekom procesa je vseh šest odločno zatrjevalo svojo nedolžnost.

Bardenov predlog je bil poražen

Delavci, zaposleni pri luščenju orehov in konserviranju poljskih pridevkov bodo v območju wage-hour postave.

WASHINGTON, D. C., 1. maja. — Po dolgotrajni debati je poslanska zbornica večr

rajs 156 glasovi proti 66 glasovom zavrnila predlog demokratskega poslanca Bardena iz North Caroline glede amandiranja wage-hour postave.

Njegovemu predlogu so dodali nasprotniki toliko dodatkov in ga tako spremenili, da slednjic ni bil več podoben prvotnemu osnutku. Barden sam se je prijel za glavo in vzdihnil: — Tako ste zmervarili moj predlog, da sem zdaj tudi jaz proti njemu.

Kot znano, se postava, določujoča minimalno plačo in

INOZEMCEM ŠKODLJIVE PREDLOGE

Odlični Amerikanci protestirajo proti predlogam, čijih namen je škodovati tujerodcem. — Predloge bi zgrešile svoj cilj, ker bi škodovala tudi Amerikancem.

Ameriški odbor za zaščito tujerodcev (American Committee for Protection of Foreign Born) ki ima svoj sedež v New Yorku, je poslal kongresu spomenico, ki jo je podpisalo nad dvesto odličnih Amerikancev. Spomenica je naperjena proti tujerodcem sovražnim predlogom, katere v slučaju, da bodo sprejete, ne bodo toliko škodovale tujerodcem, pač pa v prvi vrsti Amerikancem.

V kongresu čaka rešitve nadsto takih predlog. Vsaka teh predlog, če bi bila zakonjena, bi ogrozila ustavne pravice vseh Amerikancev, neoziraje se ne smejo več ponoviti.

DEMOKRATOM OČITA KUPOVANJE GLASOV

Težke obdolžitve republikanskega kongresnika Bartona. — Demokratje baje izvajajo pritisk na WPA delavce.

MIDDLETOWN, N. Y., 30. aprila. — Tukaj je govoril neki republikanski skupščinski republikanski kongresnik Barton — New Deal si mrzlično in obupno prizadeva kupiti nadaljnjo volitev.

Ko se je odbor za apropiacije baval s predsednikovo zahtevo, naj bo dovoljenih skoraj tisoč milijonov dolarjev za relief, se pojavi predsednik s predlogom, naj bo dovoljeno celo milijardo potrošiti v osmih namesto v dvanajstih mesecih. To pomeni povišek relief-

se, če so državljani ali ne, če so tukaj rojeni ali priseljeni, če so bele ali črne polti.

Odbor, v katerem je, kakor rečeno, mnogo najodličnejših Amerikancev, se zavzema za pravice nedržavljanov in tujerodcev, neoziraje se na kraj njihovega rojstva, na njihovo politično, gospodarsko, socialno ali versko pripadnost. V času ko ves svet ogroža vojna nevarnost, je treba medsebojnega razumevanja in znanosti. Časi, ko je bilo pod Palm-erjevo komando preganjanje tujerodcev na dnevnem redu, se ne smejo več ponoviti.

nih izdatkov za 33 in pol odstotka. Ima pa še drugi, dosti temnejši pomen. Leta 1938 je bilo vpisanih v WPA seznam več kot pol milijona volitev in sicer v tistih krajih, kjer bi bili njihovi glasovi najdražji. Tisti nesramen poskus se leta 1938 ni obnesel. Kdor pozna značaj ameriškega naroda, ve, da bo letos dan na iste poskuse isti odgovor. Navzlic temu pa kujejo pristaši New Deala letos slične načrte kot so jih kovali pred dvema leti. Njihov namen je pač, kupiti nadaljnjo volitev.

Kratka Dnevna Zgodba

SELMA LAGERLOF:

POVODNI MOŽ

V južnem delu naše fare so kraji, kjer je priroda mnogo lepša, in bogatejša kot v severnem delu Murabacke.

Ondi se jezero Fryken globoko zajeda v zemljo in zalivi se vstijo drug za drugim in ob slehernem zalivu so obrežne trate z dobro, plodovito zemljo z listnatimi gozdovi in vešidel s tremi ali štirimi izvrstnimi starokopitnimi kmečkimi hišami. Med zalivi se iztezajo čisti jeziki daleč v vodo, hriboviti in gozdni so in tako divji in negostoljubni, da nikomur niti na mar ne pride, da bi se ondi naselil ali spremenil gozd v plodno prst.

Nekega poletnega dneva je Liza Maja Wennervikova odjezdila v Bossviken v najjužnejši zaliv, da bi naročila tiste prekrasne bruske, ki so ondi rase v zatišju gora. Bossvikčani so jo lepo sprejeli, iti je morala v več koč, da je vohala dober dan, in tako je postalo že precej kasno, preden se je odpravila na pot domov.

Toda ona je neustrašeno jezdila skozi svetlo poletno noč, čeprav je bila čisto sama. Liza Maja je pustila, da je stopal konj v drevo, zakaj noč je bila prekrasna in se je kar ni mogla nagledati. Naneslo je, da je jezdila visoko po hribu po najbolj divjem gozdu, kjer je bilo tako temno, da si je predstavljala, kako bi bilo, če bi nenadoma planili iz gošče roparji ali divje zveri in jo potegnili s konja. Nato je snet jezdila navzdol in spodaj skozi svetle doline z rosinimi travniki, lepimi brezovimi gajmi in z beloblastičnimi vodami. Na nebu je bil videti še baryast odsev sončnega zahoda in rdečica se zrealila v jezerni. Liza Maja ni bila še nikoli videla kaj bolj ljubkega, kot je bila ta poletna noč.

Ob nekem zalivu je videla

PRA TI KE

Pred nekaj tedni smo pisali vsem onim, ki so naročili pratike, in smo jim sporočili, da naročila ne moremo izvesti, vsled česar smo jih prosili, da nam sporoče, kaj žele, da naredimo s poslano vsoto. Večina smo prejeli odgovore na pisma, toda nekateri nam pa še niso odgovorili. Prosim jih, da to čimprej store in nam sporoče.

KOLEDA RJI

Zaloga letošnjih koledarjev nam je še skoraj pošla, le malo jih imamo še. Kdor tedaj hoče imeti naš koledar, naj ga čimprej naroči. Velja 50 centov in v plačilo sprejememo tudi pošne znamke.

ZEMLJEVIDI

Poleg drugih zemljevidov imamo tudi zemljevide nekaterih posameznih ameriških držav. Na teh zemljevidih je označeno: avtomobilske ceste, železnice, električne proge, okraj, mesta, vasi in poštni uradi, jezera, reke itd.

Zemljevide imamo naslednjih držav: Alabama, Arizona, Arkansas, Colorado, Illinois, Indiana, Kansas, Kentucky Michigan, New York, Oklahoma, Ohio Tennessee in Wisconsin. — Cena: 15 centov.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

Liza Maja prekrasnega žrebca na obsežnem travniku. To je bil belec, ki mu je bila griva tako dolga, da se je vlekla po tleh, in tako gosta kakor snop. Žrebec je bil čez križ širok, svetlih oči, vitkih nog in majhne glave. Kopita so bila bela in so se zasvetila kakor srebro, kadar jih je vzdignil iz trave. Ni bil podkovan in nikjer na njem ni kazalo, da bi bil kdaj obuzdan in osedlan.

Liza Maja je počasi jahala po griču navzdol in njen vrane je šel korakom proti travniku, kjer se je žrebec pasel. V taki bližini so si že bili, da je bil samo še plot med njima. Liza Maja je bilo le roko treba iztegniti, pa bi bila lahko pobohala lepo žival po hrbtu.

Žrebec se dotlej ni prav nič zmenil zanjo. Zdaj pa je dvignil glavo in je opazoval mladenko.

Liza Maja pa je bila čudovito lepa. Kadar je le jezdila po potih, so fantje vrgli sekiro ali koso ali kar koli iz rok in so tekli k cesti in se sklanjali čez ograjo, dokler ni že odšla mimo.

A glej, ko se je zdaj prekrasni belec ozrl vanjo, se ji je zazdelo, kot bi bil njegov pogled prav tako poln občudovanja kakor pogledi kmečkih fantov, ko so se sklanjali čez plotove.

Za hip se je žrebec v Lizo Majo zagledal, nato se je sunoma obrnil in zdrevil skokoma proč, da mu je griva divje vihrala in je rep stal vodoravno od njega. Divjal je čez ves travnik in se je v grozo mladenke vrgel v jezero. Breg je bil v zalivu plitev, in ko je planil v vodo, se je vse poskropilo okrog njega, kakor pene vodoпада. Tedajci je izginil.

Liza Maja je mi-lila, da se je zgodila nesreča, in da je žrebec, ki je tako zdijval v vodo, zašel v tolmun in bo utonil. Počakala je nekoliko, češ, ali se bo pojavil na površju, toda ni ga bilo več na spregled. Jezerska gladina je bila mirna kakor zrealo.

Tedajci si je Liza Maja koprneče zaželela, da bi pojezdila nizdol k jezeru in bi — če je mogoče — rešila prekrasno žival pogube. Kako da bi to storila, seveda ni nič vedela, toda žrebec je bil najtežji konj kar jih je sploh kdaj videla, in kar ni mogla mirno prestat, da bi jezdila po cesti in ne bi niti poskusila pomagati mu.

Prijela je za povodec svojega konja, obrnila ga je proti ograji in ga je udarila z jahalnim bičem, da bi jo preskočil. Toda njen vrane je bil konj, ki je imel več ko človeško pamet, in je namesto, da bi preskočil ograjo, čim hitreje uvril proti domu. Mladenka v sedlu ni imela niti najmanjše moči nad svojim konjem in je kmalu opazila, da bi bilo brez pomena, če bi ga hotela prisiliti k pokorščini. Vranec se je zavedal, kar je hotel. Zavedal se je tudi, kakšen konj da je bil to, ki ga je hotela rešiti njegova gospodarka.

Ko je Liza Maja na prihodnjem griču prijezdila v gozdno temnino, se je tudi ona spomnila, koga da je videla. Že večkrat je slišala praviti o srebrnosivem, nepodkovanem žrebcu z dolgo grivo. Nihče drug ni bil ko povodni mož.

Ko je prišla domov in je povedala svoj doživljaj, so vsi soglašali s tem, da je bil to povodni mož, pa nihče drug. In dostavili so, da se mora ona

in vsi drugi paziti, zakaj, da bo zdaj kmalu eden od njiju utonil.

Toda v Marbacki ni bilo nobenega jezera in jezerska kotlina zahodno od fare se je bila popolnoma izsušila in ni bilo niti za spoznanje, nikjer ne močvirja ne barja več. Celo reka, ki je bila prej široka in nevarna, se je bila že zmanjšala in je bila poleti le še kakor navaden potok.

V avgustu pa, ko so postale noči že temnejše in so se megle sprevajale nad reko in travniki, se je zgodilo, da se je neki starec z Marbacke odpravil proti zahodu v svoje domače kraje. Kar se mu je pripetilo, ali kar je nemara videl v megli, ni nihče zvedel, toda domov ga to noč ni bilo in drugi dan so ga našli utopljenega v rečici, ki ga je njena voda komaj pokrivala. Bil je star betožen, in žalost za njim ni bila preveč huda. Toda zdaj so v Marbacki vedeli, pri čem da so, in da je bila Liza videla povodnega moža in nikogar drugega. Če bi bila takrat zvečer šla za njim proti jezeru Fryken, pa bi jo bil neusmiljeno potegnil za seboj v sinjo globino.

"NE VSI NAMAH — LEPO PO VRSTI!"

IV Abu na Finskem je živel trgovec, ki so njegovo prodajalno ljudje zelo obiskovali. Klijenti si je znal privabiti s šaljivimi opazkami, s katerimi si je pomagaj tudi tedaj, kadar so se ljudje v lokalu gnetli, da je šlo vse v redu. Nekega dne pa se je prehladil in je bil tako hripav, da skoraj ni mogel govoriti. Tisti dan je šlo vse narobe.

Da bi se v bodoče kaj takšnega ne zgodilo več, si je kupil papigo, ki jo je naučil stavka: "Ne vsi namah, gospoda! Le po vrsti!" Ptica potemt v trgovini ponavljala ta stavek, ljudje so se smejali in so jo ubogali. Potem se je zgodilo, da je ušla iz kletke. Vse jo je iskalo. Končno so jo odkrili na neki smreki v gozdu. Okoli nje je bilo polno sovražnih ptic, ki so jo sekale s svojimi kljuni. Papiga pa je sedela dostojanstveno na veji in ponavljala: "Ne vi namah, gospoda, — le po vrsti!"

NEVARNA ELEKTRIKA. Čeprav so poškodbe zavoljo električnih udarcev običajno videti nedolžne, je v notranjosti prizadetega organa pogostoma povzročajo tudi šibkejši toki hude poškodbe. Posebno v gospodinjstvu moramo biti s poškodovanimi žicami in kontakti zelo previdni, zlasti pa otroci ne mejo zraven. Na zunaj je videti rana mnogokdaj nedolžna, ker je tu učinkovala samo iskra. Niti dlake v bližini tega kraja večnoma niso ožgane. V notranjosti pa trga iskra mišično tkivo in vročina ubija stanice. Med tem ko je treba zunanjo poškodbo po električnem toku obravnavati običajno kakor pač navadne rane, je treba odstraniti ožgane, ki itak niso sposobni za delo, kmalu odstraniti, če za to, da izognemo dolge mu ležanju na bolniški postelji.

POŽARNI ALARM ZARADI SNEŽKE. Malo minut pred začetkom predstave v nekem budimpeštanskem gledališču, so se nenadno oglasile sirene gasilcev. Možje s čeladami na glavah so planili z voza in vdrli v gledališče, kjer se je v trenutku razlegel klic: "Ogenj!" Nastala je panika, ki so jo pa kmalu obvladali.

Ukazalo se je namreč, da ognja nikjer ni bilo in da je šlo za alarm z nenavadnim vzrokom. Neka dama, ki si je v garderobi slačila snežke, se je priletno naslonila na baš na vzvod svarilnega aparata za požar. V trenutku, ko je snežko spravila z noge, so bili gasilci že v poslopu. Ko so dami povedali, da je bila nehote vzrok nepotrebnega alarma, je omedlela — tako da gasilci nazadnje vendarle niso prišli popolnoma zaman.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

Črnci v francoski vojski

Francoski pisatelj Andre Demaison, odlični poznavalec zapadne Afrike, se je o priliki septembrske mobilizacije nudil na črni celini, in je v "Revue des deux mondes" opisal, kako se je izvršila mobilizacija med črnci na Slonokoščeni obali. V prvi svetovni vojni se opasnost, grozeča Franciji, skoroda nič ni tikala črnih prebivalcev njenih kolonij. Razen dobrovoljcev, ki so bili pokliceni vojaki, ni nikogar vzemirjala mobilizacija. Kmetje, lovci in pastirji, obrtniki in trgovci se niso prav nič razburjali nad vojno, ki jo vodijo med seboj belci. Če so belci sklenili uničiti drug drugega, ni to črncem nič mar, je bila nehoti vzrok nepotrebnega alarma, je omedlela — tako da gasilci nazadnje vendarle niso prišli popolnoma zaman.

Vsem ogromnem prostranstvu francoske Afrike so črnci šele tedaj zvedeli za izbruh vojne, ko so videli, kako belci odhajajo, da se bijejo za svojo domovino.

V teku zadnjih 25 let pa se je vse to močno spremenilo. Že spomladi leta 1938 in poleti l. 1939 je bližnja vojna silno vznemirjala tudi domače prebivalce v kolonijah. Vsi so smatrali napad na Francijo kot napad na kolonije in na njih ljudstva. Ko so bili zvečer 2. septembra 1939 nalepljeni pozivi po vsem ozemlju, se je zbrala v glavnem mestu Slonokoščene obale velikanska množica črnih domačinov, ki so naravnost oblegali županstvo ter kazali svoje vojaške knjižice, češ, da se hočejo takoj odzvati pozivu. To dejstvo je tem važnejše, ker so se v dobi od l. 1914 do 1918 v teh krajih vršili nabori, ki niso bili daleč od sile. To pot pa je

šla mobilizacija tako spontano, kakor v kaki evropski državi, kjer vpoklicani vedo, da grejo braniti svoje neposredne meje in svoje domove.

V zadnjih 26 letih se je namreč francoska vladavina v afriških kolonijah izpremenila iz osnove. Bojevnike iz svetovne vojne je Francija na vso moč odlikovala. Dobili so razne prednosti v družabnem in političnem pogledu; dobili so razne službe, pri katerih po delovanju je bila vedno merodajna okoliščina ali se je prosilec udeležil svetovne vojne. Bivši bojevniki so skrbno hranili svoje uniforme in so jih oblačili samo za velike praznike. Ker jih je vlada takoj upoštevala, je ugled bivših bojevnikov našel v vseh vrstah ljudstva, zlasti pri ženskah, na katerih nmenje da črnce zelo mnogo. Vlada je uvedla tudi neko nezasišano novost, ko je nakazala penzijo invalidom, vdovam in si-

Nadaljevanje na 4. strani.

Spisi Josip Jurčiča:

I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljice in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Domen. — Dva prijatelja.

II. ZVEZEK: Jurij Kobilja. — Tihotapec. — Vrhani Smukova ženitev. — Klosterski žolnir. — Grad Rojinje. — Golida.

III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.

IV. ZVEZEK: Cvrt in sad. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata.

V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetkega cesarja. — Med dvema stoloma.

VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tugomer.

VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pipa tobaka. Moč in pravica. — V vojni krajini. — Pravda med bratom.

VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja pečenka. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrdiš. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovence Andreja Pajka.

IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir grašč. — Ponarejeni bankovci.

X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

CENA VSAKE KNJIGE \$1.50

10 zvezkov...\$10

Ivan Pregelj: Izbrani Spisi

Bogovec

Jernej

(Spisal Ivan Pregelj)

Pisatelj je posegel v dobo, ko se je začel širiti protestantizem po Slovenskem. Pridigarja Jerneja je klasično opisal. Romanu so dodana potrebna pojasnila.

Cena \$1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiski gospoda Lanspreškega. 269 strani.

V tem III. zvezku nam prikaže Pregelj prelepo postavbo našega velikega narodnega gospodarja 18. stoletja, Petra Pavla Glavarja. Hrbtenico temu delu tvori že pred leti napisana večerniška zgodba o mladostnih letih Glavarjevih, a dopolnil je to mladostno sliko z Glavarjevimi zapiski, ki nam ga kažejo v njegovi življenjski modrosti pri čebelah, da njegovem gradu Lansprežu, kjer mu sivo glavo ozarja mlada ljubezen njegovega oskrbnika in nesrečne kontese Klare. S Peter Pavlom Glavarjem je ustvarjena najboljša slovenska ljudska povest. Knjiga nam postvarja kos slovenske preteklosti in iz nje diha slovenska zemlja sama.

Cena \$1.50

ROMAN TREH SRC. Spisal Jack London. (432 strani.) Ena najbolj zanimivih in najdaljših povesti slavne ameriškega pisatelja. Ko jo človek prične čitati, se ne more odtrgati od nje. Jack London je mojster opisovanja, navzlic temu je roman na vso moč živahen in zanimiv.

Dana \$1.50

Naročite pri:
Knjigarni Glas Naroda
216 W. 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

NAROČITE SLOVENSKE AMERIKANSKE KOLEDAJE ZA 1940. 160 STRANI ZANIMIVOSTI. STANE VAS SAMO 50 CENTOV. V Zdravstvenih državah lahko pošljete znamke po 2 oz. po 1 centu.

Planinski Kralj

Spisal L. GANGHOFER.
Za Glas Naroda priredil X. X.

43

Da bi umrla? Saj je vendar še tako mlada! In svet je tako lep: gore, doline, gozdovi, polja. Da bi morala umreti? Mar ni pomislila, da gre za življenje in smrt. Ko je ponoči zbežala z doma, da reši Jurja, je vedela, v kakšno nevarnost se podaja. Svoj namen je dosegla. Juri bo rešen in bo kmalu pri svojih dragih. Ali bi bila njena smrt strašnejša, kot če bi se Jurju kaj zgodilo? Zdaj bo rešen in zdaj je njeno življenje brez cene. Toda umreti ne sme takoj na mestu. Prej mora še Marjano potolažiti, da ne bo reva zdihovala.

Pričela je teči, da so se ji kite razpletle in da je krilo divje vihralo za njo. Na Hrastovini sta ji pritekla otroka nasproti. Da bi se otresla njunih rok in vprašanj, jima je pustila belo ptico. Vsa obupana jo je pogledala Marjana.

"Marjana!" vzklikne Evica, "nikar več ne joči. Vesela bodi! Pomagalo je. Juri se bo vrnil. Jutri, mogoče še ne bo!"

Čemu se Marjana ni zasmejala? Čemu ji ni veselja padla okrog vratu? Le tarnala je:

"O, ti nesrečno dekle, kaj si napravila? Kaj bo rekel Juri? Zdaj je vse za-tonj! Vse je bilo za prazen nič!"

"Ni bilo zastoj," jo je potolažila Evica. "Obljubil je nekdo, ki bo pomagal. Tisti ni še nikdar prelomil ne prisege, ne besede. Marjana, ti ne moreš vedeti, ti si ne moreš nič predstavljati, kje sem bila..."

"Oh, norica! Kje naj bi bila? Kje drugje kot v gori, v Vražji soteski, pri Jurjevem bratu Nandetu."

Evica mrtvo prebledi in jo pogleda s steklenim pogledom. Gospodinja si pa tarnajoč tuli lase:

"In vse je bilo za-tonj! Vse zastoj! Čudežno se je rešil, strahu in dolgočasje je umiral v tisti luknji. Juri mu je pa pomagal, vse, kar je mogel. Toda vse zaman, vse zastoj. Sveti Bog, kaj bo z Jurjem. Toda, Evica, kaj ti je? Za božjo voljo, kaj ti je?"

"Evica ni odgovorila. Stala je, roki sklenjeni na prsih. Njen zmeden pogled je begal naokrog. Deklica se je nezavestno zgrudila, še predno je mogla Marjana presteči.

"No," je zamrmrala gospodinja prestrašeno. "To ima človek od duhov."

14. POGLAVJE.

Grajskemu lovcu so prestrelili prsi. Lovska koča je pogorela do tal. Hrastarja so zaprli kot tihotapca. Javil ga je bivši hlapec, katerega je gospodar pogljal od hiše.

Te novice so šle kakor ogenj po vasi. Vsa dolina je bila razburjena. Najbolj razburjen je bil pa gospodski Toni, kateremu je bil Jakob krivce podaril. Do hripavosti se je bil nakričal. In ko je raztrosil novice, da je zgodaj jutraj opazil nekoga plaziti se po travniku ter da po njegovem mnenju ni bil nihče drugi, kakor Boltež, je bilo dognano in potrjeno, da se mora Boltež skrivati nekje v vasi.

Ljudi je pozival k varnosti in obrambi ter s svojim govorjenjem dosegel, da se je gruča kmetov oborožila in sklenila poiskati požigalec, kateremu bi slaba predla, če bi jim padel v pest. Obkolili so hišo njegovega zadnjega gospodarja in jo preiskali do zadnjega kotička, toda brez najmanjšega uspeha.

Gospodski Toni je koj drugo pogodil.

"Tam se ne bo skrival," je dokazoval, "toliko je menda že pameten, da ve, da ga bodo tam najprej iskali. Najbrž se je skrivil koder se čuti povsem varnega pred ljudmi. Skrivil se je pa nekje, kjer je prepričan, da ga ne bodo iskali."

Kje če bi tičal na Hrastovini? Hrastovino je poznal kakor svoj žep. S to svojo domnevo pa ni Toni dobro naletel. Pomilovalno so se mu smejali.

Prvi neuspeh je kmalu ohladil. Mogoče bi bil le prodrl s svojo voljo in predlegi, če bi gruča ljudi na cesti ne vzbudila splošne pozornosti.

Jakoba so prinesli s planine. Cenca je stopala ob nosilnici. Za njo sta korakala Leopold in zdravnik.

Bolje kakor ranjenec, so se čudili ljudje grajskemu gospodu, ki je bil ogrujen s sivim dežnim plaščem. Na glavi mu je pa tičal star ponošen klobuk.

Zvečer je Leopold odpotoval v mesto. Zdravnik mu je povedal, da je Jakobova rana sicer nevarna, toda ne smrtna. Ker je močan, bo prenesel. Samo dobre nege mu je treba.

Zvečer je prišla Cenca na Hrastovino.

"Gospodinja," je rekla Marjani, "sami sprevidite, da sem Jakobu bolj potrebna kot pa Hrastarju na planini. Bom pač morala za kakšnih par tednov dobiti namestnico."

Naslednjega jutra je prikrevsala stara Jera proti planinski koči. Ko jo je Dorče, stoječ na pragu od daleč ugledal, se je z obema rokama popraskal za ušesi.

"Ojoj! Jera! Nazadnje pa še to! sedaj moram navsezadnje srečati staro baburo! No, zdaj bo prav za gotovo nesreča!"

"Čudne reči se gode pri nas, — čudne reči," je sikala Jera skozi škrbine.

"Se mi zdi, da tudi pri pameti niso več. Kajti če bi bili, bi tebe ne poslali gori," ji je odbrusil Dorče in izginil v koči.

Težko sopeč mu je sledila. Opazivši njegov zaskrbljen obraz, ga je vprašala, kaj mu je.

"Kaj bi mi bilo? Nič!"

"Tako, tako?" je mrmrala. Vprašala je, kako so kaj krave in ovce ter začela pripovedovati o Hrastovini in o čudni bolezni, ki se je lotila Evice.

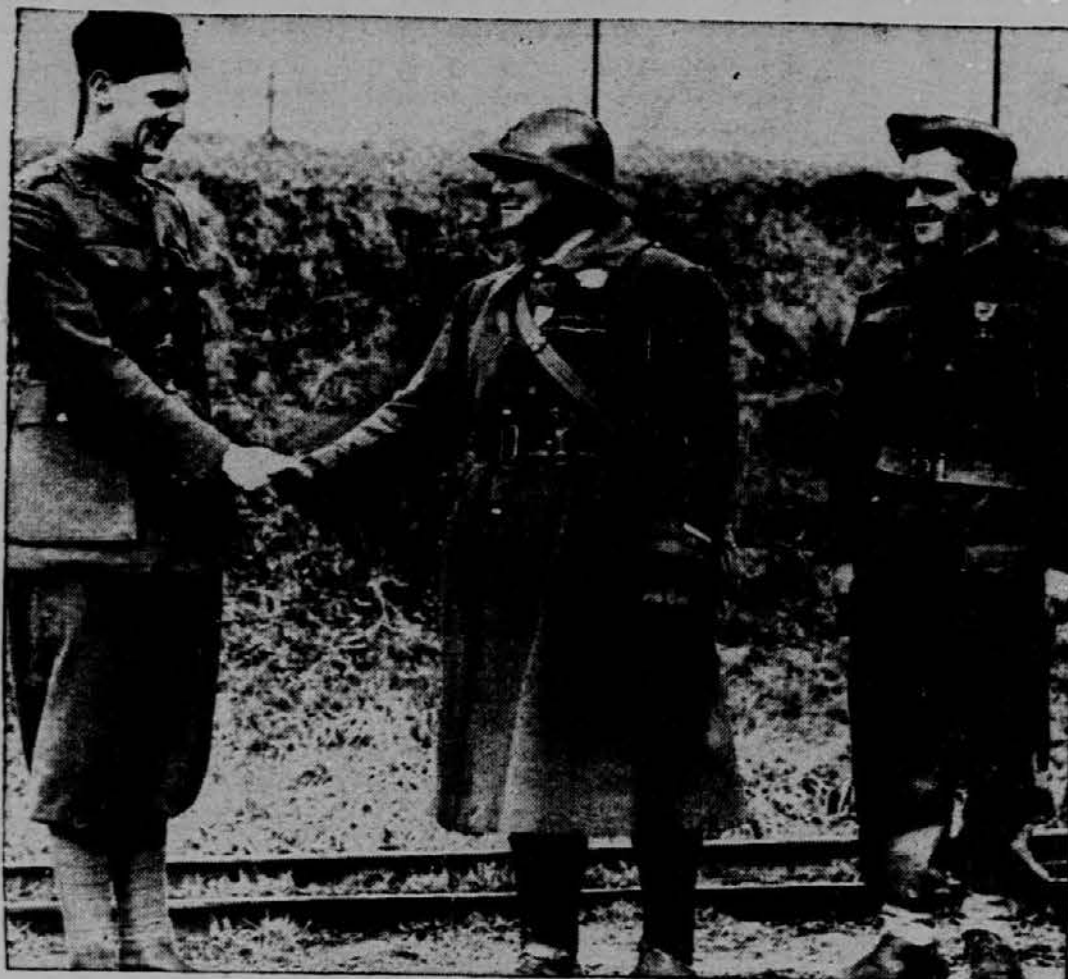
"Včeraj navsezgodaj me je začela klicati gospodinja, naj grem pogledat dekle ki leži na tleh. Celo uro je trajalo, predno smo jo spravili k zavesti. Od takrat je pa povsem drugačna. Čisto spremenjena. Z nikomur ne spregovori besede in vedno ima objokane oči."

Molče je stopil Dorče po krošnjo in jo pričel pripravljati. "Kaj počneš?" je hotela vedeti Jera.

"V dolino bom nesel maslo in sir."

(Nadaljevanje prihodnjic.)

FRANCOSKO ODLIKOVANJE ZA ANGLEŽA

Francoski vojak (v sredini) čestita angleškemu sotniku J. H. Hudsonu, ki je dobil visoko francosko odlikovanje. Na desni pa stoji angleški strelec J. Worsley, ki je bil tudi odlikovan s francoskim vojnim križcem.

Razne vesti.

CERKESI GENERALA WEYGANDA.

Brata Taraud, ki se mudi-ta kot vojna poročevalec pri vojski generala Weyganda, opisujeta v "Paris Soir" kako sta našla v francoski vojski na Bližnjem vzhodu polk Čerkesov. To so potomci onih Čerkesov, ki so se leta 1864 izselili iz Kavkaza v Turčijo, da se izognijo ruski zasedbi.

Sultan jih je prav prijazno sprejel, ker je našel v njih hrabre bojovnike ter jim od-kazal zemljišča v Siriji in

Transjordaniji. Njihove va-se še danes močno razlikujejo od vasi sosednjih Arabcev, ker so vse hiše pokrite z opeko, česar Arabci ne poznajo. Ob-le-ka teh Čerkesov je prav taka, kakor jo nosijo njih rojaki, ki so ostali pod Rusijo. Dolga čerkeska, srebrn handžar za pasom, na prsih pa prišiti majhni tulci, ki so nekoč slu-žili za patrone. Tudi svoj tip so ohranili nepokvarjen.

Visoki in vitki so. ponosne hoje, smelega pogleda ter fi-nih potez v obrazu. Vsi nosi-jo dolge visoke brke, kar jim daje nekoliko mrk, toda zelo junaški videz. Iz Rusije se jih je bilo izselilo kakih 700.000, pa so se onranili le v večjih strnjених naseljih. Kar jih je bilo poseljenih po ostali Turčiji, se niso ohranili. Znano je, da so manjše naselbine Čer-kesov prišle celo v današnje južno Srbijo, kjer pa so jih sa-mo etnologi še lahko ugotovili.

Čerkesi je pridobil za služ-bo v francoskih vrstah že le-ta 1922 polkovnik Gollet, ki je sestavil prvi čerkeski eskad-ron za boj proti Druzom. Ta junaški eskadron je prvi pro-drl do prestolnice Druzov ter se je odlikoval v nešteti bo-jih. Kmalu nato je bilo or-ganiziranih še nekoliko dru-gih eskadronov, ki služijo se-daj v Weygandovi vojski, kjer jih njihovi poveljniki cenijo kot izvrsten vojaški material.

ŽENSKES ZNAJO ČUVATI SKRIVNOSTI.

(Po nalogi načelnika britan-skega letalstva je bilo te dni izmerjano vse osebe tako zv. tajnega oddelka, ki daje letal-cem skrivna navodila, gesla, spoznavalne znake itd. Pre-mešeni so bili iz tega oddelka vsi moški, na njihovo mesto pa so prišle ženske.

Med letalci je vzbudil ta ukrep splošno začudenje in do-pisnik "Daily Mail" je po-vprašal enega izmed bivših po-

ČRNCI VFRANCOSKI VOJSKI.

Nadaljevanje s 3. strani.

rotam, v vojni padlih domači-nov. Črnci so tedaj dali Fran-ciji preko 70.000 vojakov, od katerih jih je na bojiščih več tisoč padlo. Kljub tem žrtvam se črnci niso nadejali nikakš-ne hvalečnosti, zato so kasne-je tem bolj vzljubili državo, ki jim je plačevala penzije z iz-rečnim poudarkom hvalečnosti za usluge med svetovno vojno.

Danes med črnci "Franeo-zi" ni treba več prisilnih na-borov in agitacije. Sami se odzivajo svoji brambni dolžno-sti, ki jo smatrajo za samo-umevno. Črni vojaki so dan-es zelo različni od onih iz-pred 26 let. Mnogi so obisko-vali francoske šole in govore francosko, vsi pa žive v daleko boljših gnočnih prilikah, ka-kor so živeli pred svetovno vojno. To je v veliki meri pri-pisati obilici denarja, ki je vsa ta leta pritekel v kolonije v obliki penzij invalidom. Vla-da je poleg šol ustanovila mno-go bolnic, zgradila dobre ceste, tudi avtomobil in radio za te črnce nista več nikakšna ča-rovinja.

Pisatelj Demalson ki je le-ta 1939 prirejal predavanja po raznih krajih francoskih kolo-nij, končno ugotavlja, da je po-vosod imel množico črnega po-slušalstva, ki je pazno sledila njihovim izvajanjem in kazala silno zanimanje za pa predme-tne razprave. Francija ima za-radi svojega človeškega rav-nanja med črnci prijatelje, ki ne bodo pomislili postaviti svoje življenje na kocko, ka-dar gre za obstoj Francije. Iz teh krajev bo država maticen lahko črpala silno materialno pomoč za svoje boje, imela pa bo na razpolago tudi na tisoče bojevnikov, kojim vojaške vr-line so dovolj znane.

veljnikov letalstva, kako ute-meljuje poveljstvo ta na videz zelo čudni ukrep. Dobil je na-slednji odgovor:

"Ženske so po svoji naravi zelo zaprte in iz njih se težje izvali kaka skrivnost kakor iz moških. Res je, da so klepeta-ve, toda povedo zelo malo, dasi mnogo govore. Najbolj klepe-tave ženske znajo najbolj skri-ti skrivnosti za potokom be-sed. Zaradi tega so na glasu, da nimajo nikakršne logike, in da z njihovimi odgovori člo-vek ne ve, kaj početi.

"Ženski lahko mirne duše zaupaš skrivnost; ponosna bo

KNJIGE v angleščini...

NE ZAMUDITE TE PRILIKE

po izvanredni ceni

NAJZANIMIVEJŠA ZGODOVINSKA KNJIGA

THE ILLUSTRATED WORLD HISTORY

1152 Strani — 1000 Fotografij

Ta knjiga obsega 1152 strani in ima okoli 1000 zgodovinskih listin in mnogo zemljevidov. Vsebuje najvažnejše dogodke iz prvih zgodovinskih časov, pa do današnjih dni. — TO JE NAJPOPOLNEJŠA ZGODOVINSKA KNJIGA. (Ta knjiga je posebno tudi zanimiva in koristna za učence v višjih šolah, ker jim v vsakem oziru pomaga pri njihovem uče-nju.)

ČUDILI SE ROSTE KO BOSTE KNJIGO VIDELE: VEZAVA JE v najlepšem imitacijskem usnju.

Pomislite! Samo \$1.50

PRESKRIBITE SI TO KNJIGO ŠE DANES!

The Garden Encyclopedia

1400 STRANI — 750 SLIK

vključno 250 FOTOGRAFIJ

NAPISALI NAJBOLJŠI AMERIŠKI VRTNAR-SKI VEŠČAKI IN IZDAL E. L. D. SEYMOUR, B. S. A.

Ena sama knjiga, ki vam nudi vsebino cele vr-ste vrtarskih knjig. Ta knjiga je bolj popolna, bolj natančna, bolj razumljiva in bolj uporabli-va, kot katerakoli druga vrtarska knjiga.

Cena samo \$4

Čudili se boste in veseli boste, ko boste videli, kako natančno va- THE GARDEN ENCYCLOPEDIA ponči o vsaki najmanjši podrobnosti v obdelovanju vrta. Knjiga je bila skrbno sestavljena, tako da ni izpuščeno prav nič, kar je zanimivo in potrebno za vrt. Kar je v knjigi, je bilo vse skrbno preiskušeno, tako da je vse popolno, ja-sno, priprosto, pa natančno. To je nova vrtarska priročna knjiga — popolna, praktična, prikladna in lahko razumljiva. Preiskusite jo kar najbolj natančno sami. Prepričali se boste, da boljše vrtar-ske knjige ni kot je THE GARDEN ENCYCLOPEDIA.

The Modern Encyclopedia

KNJIGA VSEBUJE:

22.000 RAZLAG in 1200 SLIK

Najnovejša svetovna ENCYKLOPEDIA, v kateri more vsako kakoršnegakoli področja najti raz-lago vsake besede spadajoče v njegovo stroko.

KNJIGA VSEBUJE 1334 STRANI in JE OKUSNO V PLATNO VEZANA — SKORO NEVERJETNO JE, DA JE MOGOČE TAKO NAJPOPOLNEJŠO KNJIGO DOBITI ZA TAKO ZMERNO CENO.

CENA SAMO \$2

(Poštuna plačana.)

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th Street,

New York, N.Y.

19
40

SLOVENSKO AMERIKANSKI KOLEDAR

KNJIGA, ki Vas bo zanimala!

Cena 50 centov

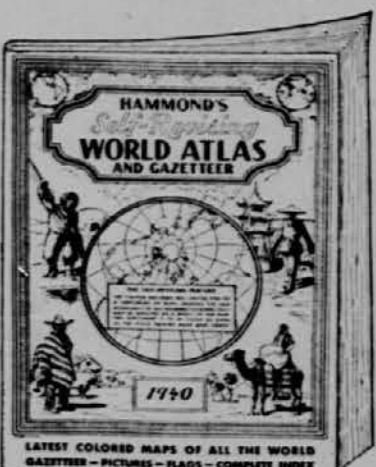
160 strani s slikami

POVESTI... POUČNI SPISI... ZGODOVINA... ZNANSTVENE RAZPRAVE... NARAVOSLOVJE SPISI IZ SLOVENSKEGA ŽIVLJA V AMERIKI... ITD.

Knjigarna Slovenic Publishing Company 216 W. 18th St., New York

IMATE ŽE TA PRIROČNI ATLAS?

V teh kritičnih časih je vsakemu čitatelju dnevnih vestí potreben ta priročni ATLAS, ki ga pošlje-mo našim naročnikom po najnižji ceni. — Naročite ga še danes!

Velikost 9 1/2 x 14 1/4 inčev

48 velikih strani; 32 barvanih zemljevidov tujih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in zastav vodilnih držav;

45 svetovnih slik popolnoma o-značenih;

Zanimivi svetovni dogodki.

Najnovejši zemljevid kaže cel svet in tudi:

RAZDELITEV POLJSKE MED NEMČIJO IN RUSIJO

ITALIJANSKO OSVOJITEV ALBANJE

PRIKLJUČITEV ČEHOSLOVAŠKE K NEMČIJI

NOVA FINSKO-RUSKA MEJA

Cena 25 centov

Pošljite svoto v znakmah po 3 oz. po 2 centa.

Posebno:

HAMMONDOV ZEMLJEVID, KI SAM SEBE POPRAVLJA

KUPON, ki ga dobite z atlasom in ko ga izpolnite in pošljete k izdajatelju zemljevida, vam daje pravico, da dobite dodatne zemlje-vide z novimi mejami vojskujo-čih se držav, kakor bodo preme-njene po sedanji vojni.

Naročite Atlas pri:

"GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

PESMARICA "Glasbene Matice"

Uredil dr. Josip Čerin

Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slo-venskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjigarni Slovenic Pub-lishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

UBOJ.

V zvezi z ubojem, katerega žrtve je postal posestnik Fran-ce Kamenshek iz Sv. Tomaža pri Ormožu, so orožniki zaje-li nekatere osumljence, ki jih zaslišujejo.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"